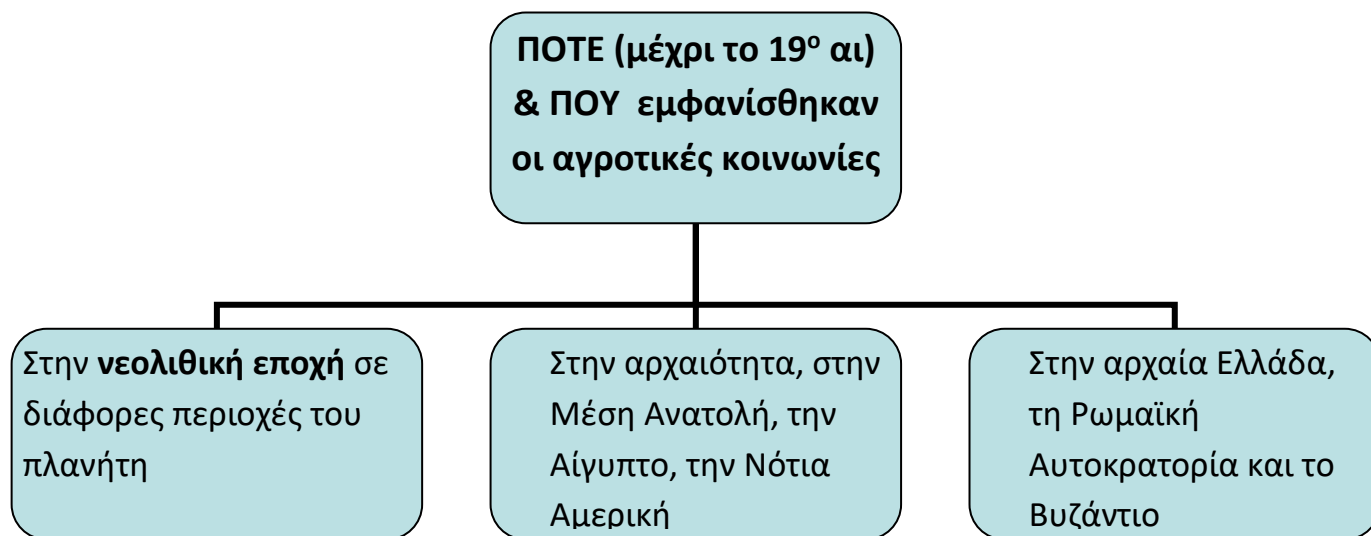
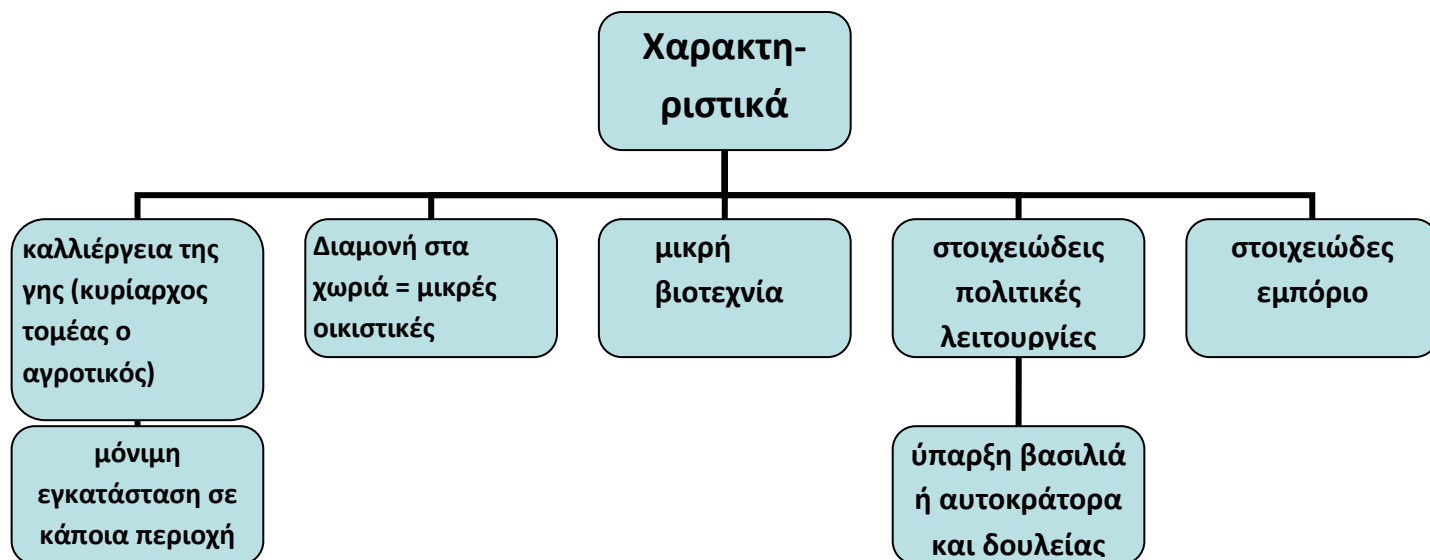

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ – ΚΕΦ. 2ο

2.1.1 Αγροτική κοινωνία

Υπάρχουν σήμερα αγροτικές κοινωνίες;

Στις αναπτυσσόμενες χώρες (Ασίας, Αφρικής, Λατινική Αμερικής) όπου πολλοί απασχολούνται στη γεωργία με παραδοσιακές μεθόδους, χωρίς εκμηχάνιση

Στις σύγχρονες ανεπτυγμένες κοινωνίες (Ευρώπη, Η.Π.Α., Καναδάς, Αυστραλία) : βιομηχανική γεωργία – μικρός αριθμός απασχολούμενων στη γεωργία

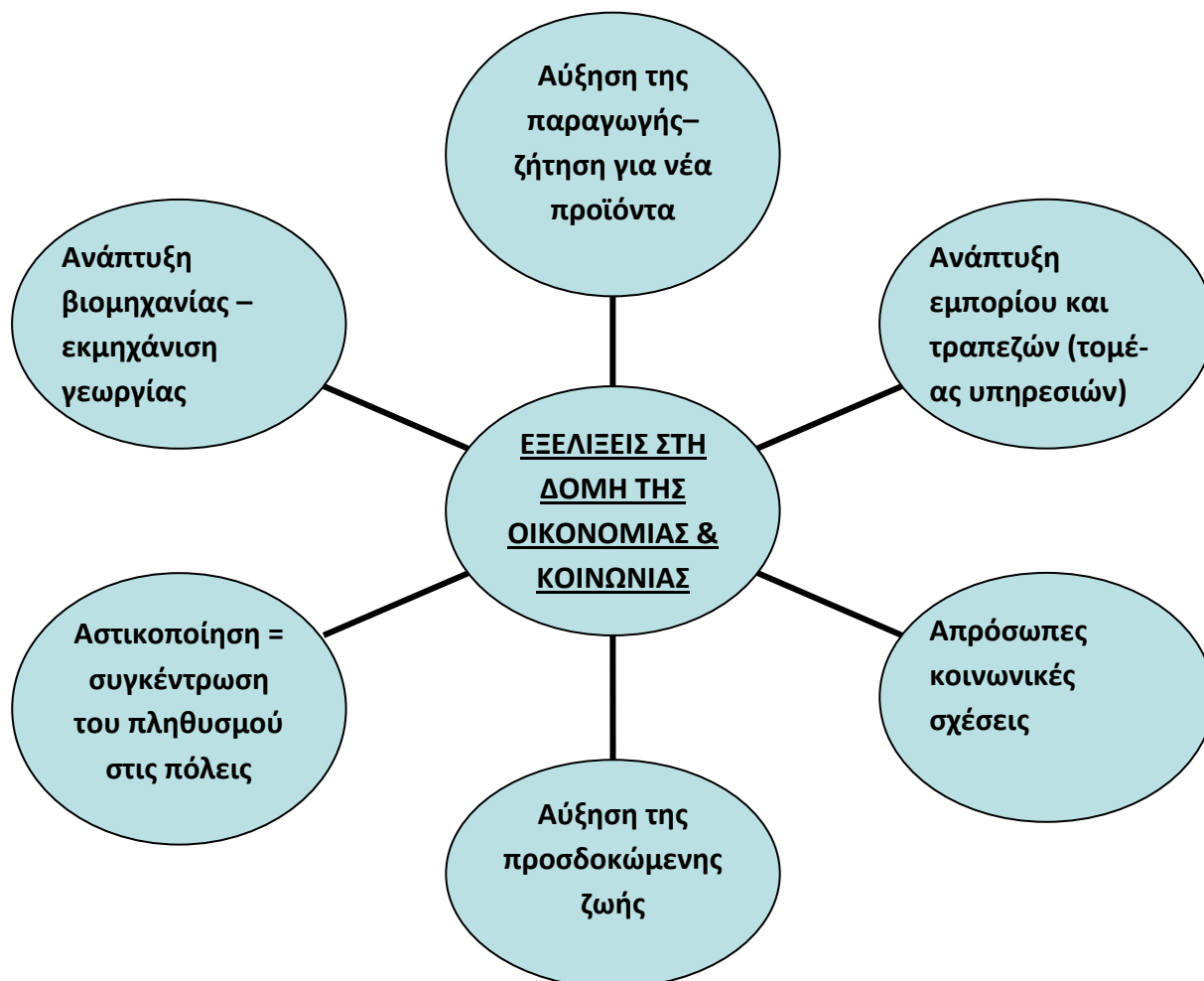
2.1.2 Βιομηχανική κοινωνία

Βιομηχανική επανάσταση (18^{ος} αι) , μια μακρόχρονη και σύνθετη διαδικασίας τεχνολογικών μεταβολών στην παραγωγή των προϊόντων, τις συγκοινωνίες, την οικοδόμηση κτηρίων κτλ. ➡

Εκβιομηχάνιση (χρησιμοποίηση μηχανών στην παραγωγική διαδικασία). Στη Βρετανία και στη συνέχεια στην Ευρώπη και την Βόρεια Αμερική, κατασκευάστηκαν μηχανές και χρησιμοποιήθηκε η δύναμη του νερού και του ατμού στην παραγωγική διαδικασία.

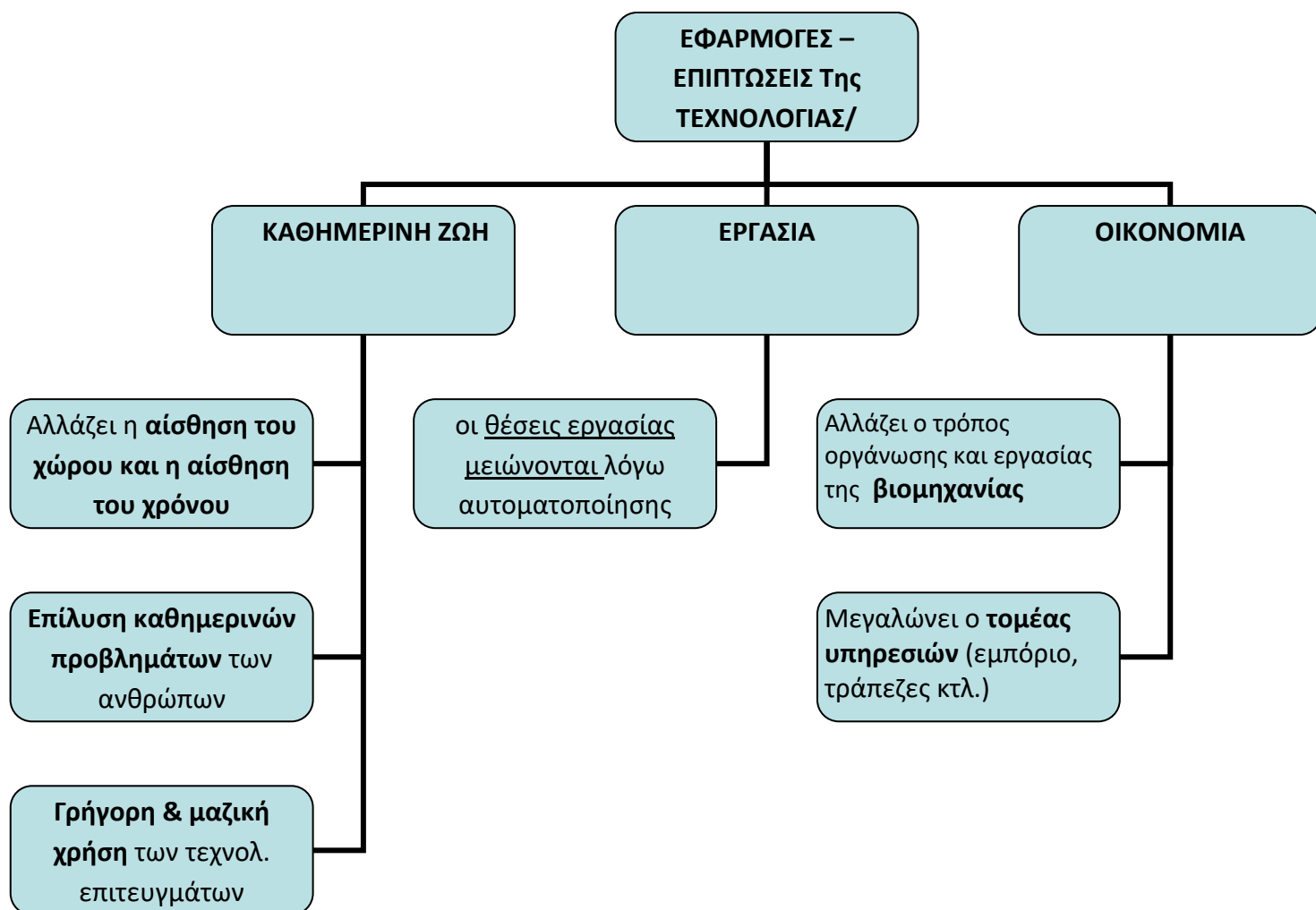
Οι βασικές αλλαγές που έφερε η βιομηχανική επανάσταση

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	Χειροκίνητες μηχανές	Μικρές μηχανές σε μικρά εργοστάσια	Εργάτες που ζουν σε χωριά και πόλεις
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Ατμοκίνητες μηχανές	Μεγάλες μηχανές σε μεγάλα εργοστάσια	Μεγάλοι εργατικοί πληθυσμοί συγκεντρώνονται γύρω από τα εργοστάσια και δημιουργούνται πόλεις

2.1.3 Μεταβιομηχανική κοινωνία

Τα τελευταία χρόνια, η ραγδαία ανάπτυξη των **επιστημών** και της αλματώδους εξέλιξης της **τεχνολογίας** συντελεί μια ακόμη μεγάλη κοινωνική μεταβολή, φέρνοντας στο προσκήνιο έναν νέο τύπο κοινωνίας: τη **μεταβιομηχανική κοινωνία**. Βάση αυτής της νέας κοινωνικής πραγματικότητας η **τεχνολογία** που διαχέεται, γίνεται δηλαδή αντικείμενο χρήσης από πολλούς ανθρώπους, με γοργούς ρυθμούς. (Η απόσταση ανάμεσα στον **χρόνο εφεύρεσης** και τον **χρόνο χρήσης** ενός επιτεύγματος γίνεται όλο και μικρότερος.

Απόψεις των επιστημόνων για το μέλλον της μεταβιομηχανικής κοινωνίας:

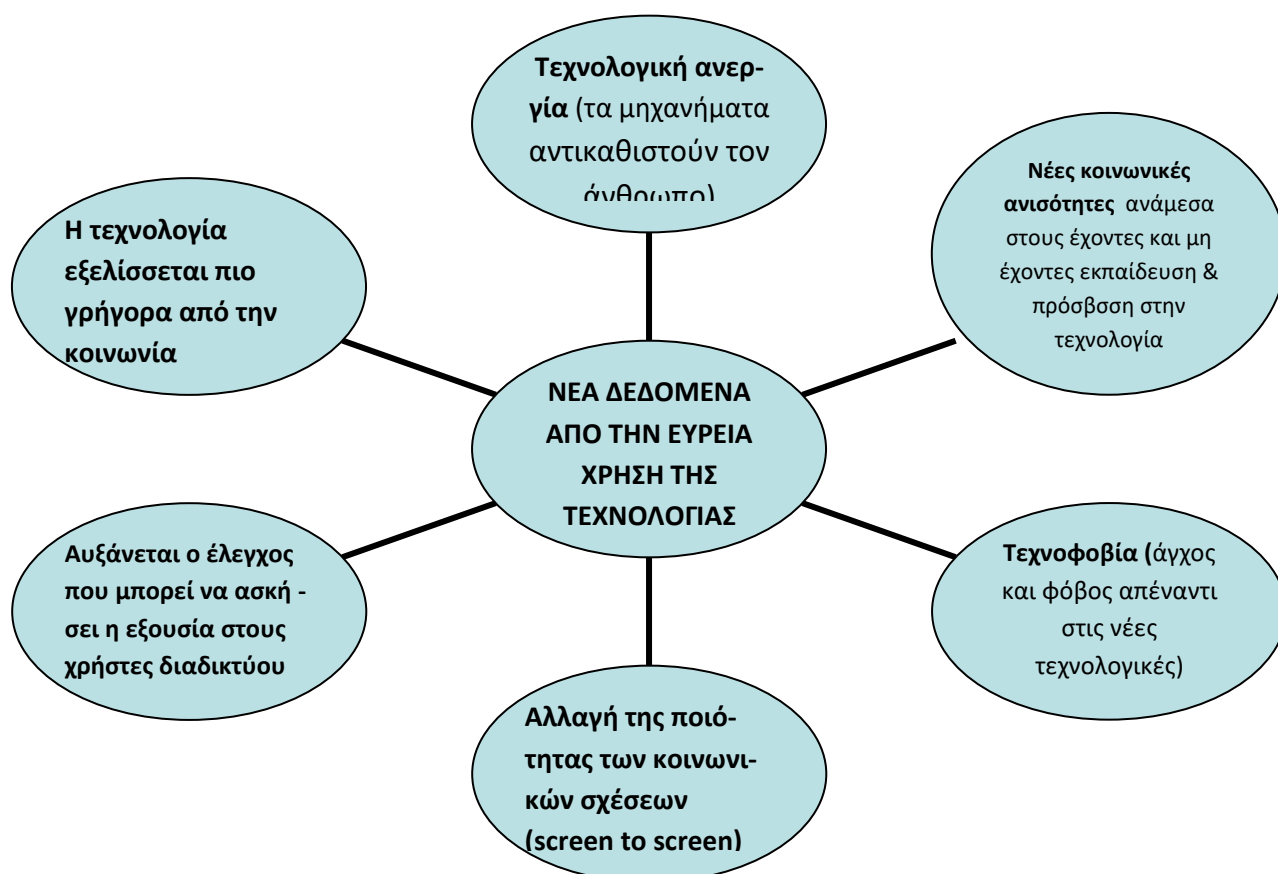
Αισιόδοξες απόψεις: **Α)** Πολλοί προβλέπουν ότι θα αυξηθεί το ποσοστό του πληθυσμού που θα έχει **υψηλού επιπέδου εκπαίδευση**. **Β)** Η εξέλιξη των μηχανών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία θα αποφέρει πολλά περισσότερα προϊόντα και θα δημιουργήσει τους όρους για την **εξάλειψη της φτώχειας**.

Απαισιόδοξες απόψεις: Όμως, υπάρχει στον αντίποδα και ο έντονος προβληματισμός που στηρίζεται στο ότι, μέχρι σήμερα, τα **μεγάλα προβλήματα της ανθρωπότητας** που είναι η περιβαλλοντική καταστροφή, η φτώχεια και οι μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες **δεν έχουν αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά**. Η μεταβιομηχανική κοινωνία δεν έχει κατορθώσει μέχρι τώρα να τα λύσει.

2.1.4 Η κοινωνία της πληροφορίας και της γνώσης

(ένας άλλος τρόπος ονομασίας της μεταβιομηχανικής κοινωνίας)

ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΜΕΤΑΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
➤ η οικονομική ανάπτυξη στηρίζεται στις μηχανές και την ενέργεια ➤ οι ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής (εργοστάσια, πλοία, εκτάσεις καλλιεργήσιμης γης) έχουν την οικονομική και πολιτική δύναμη ➤ χειρωνακτικές εργασίες	➤ η οικονομική ανάπτυξη στηρίζεται στη γνώση και τη διαχείριση της πληροφορίας ➤ οι κάτοχοι της γνώσης (τεχνοκράτες) έχουν σχεδόν εφάμιλλη οικονομική και πολιτική δύναμη με τους ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής και αποκτούν όλο και περισσότερη ➤ ικανότητες επίλυσης ζητημάτων, δημιουργίας καινοτομιών, οργάνωσης και διαχείρισης πληροφοριών.

Επομένως: Οι Τ.Π.Ε. είναι ένα από τα βασικά μέσα εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης, της παροχής υπηρεσιών υγείας, της εκπαίδευσης κτλ. Η εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να συνδυάσει την ποιότητα της εκπαίδευσης με τη διάχυσή της σε όλο και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού μέσω της διεύρυνσης των ευκαιριών μόρφωσης.

2.2 Βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής κοινωνίας

(Προσδιορίζονται από τον χρόνο, την ιστορία και τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας μεταξύ Ανατολής και Δύσης)

Α) Οικονομική και πολιτική εξάρτηση και υποτέλεια. Το ελληνικό κράτος δημιουργήθηκε με σχέσεις υποτέλειας και εξάρτησης από τις Μεγάλες Δυνάμεις του 19ου αιώνα.

β) Καθυστερημένη βιομηχανική ανάπτυξη. Μέχρι τις αρχές του 1900 η Ελλάδα ήταν βασικά μια αγροτική κοινωνία με ανύπαρκτη βιομηχανία. Μεταπολεμικά, ο σοβαρότερος επενδυτής ήταν το κράτος. Έτσι, η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα στηρίχθηκε αναγκαστικά, στη **ναυτιλία, τη μετανάστευση και τον τουρισμό.**

Γ) Η αστικοποίηση δεν ήταν αποτέλεσμα της εκβιομηχάνισης, αλλά της **διόγκωσης του τομέα των υπηρεσιών.** Τεράστιοι πληθυσμοί εισέρρευσαν στην Αθήνα και σε άλλα αστικά κέντρα όχι για να εργαστούν σε βιομηχανίες, αλλά για να εργαστούν, κυρίως, στον δημόσιο τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών.

Δ) Η κυριαρχία της μικρής ιδιοκτησίας γης (κάθε αγρότης είχε ένα μικρό χωράφι) είχε ως αποτέλεσμα:

- ✓ Μικρή παραγωγή, περιορισμένη σύνδεση με εμπορικά κυκλώματα, φτώχεια
- ✓ πολλοί αγρότες εγκαταλείπουν την ύπαιθρο αναζητώντας μια καλύτερη ζωή στις πόλεις (εσωτερική μετανάστευση) ή στο εξωτερικό (εξωτερική μετανάστευση).
- ✓ χαμηλή εκβιομηχάνιση της γεωργίας, αδυναμία επενδύσεων/ εκσυγχρονισμού

Ε) Οι πελατειακές σχέσεις (ρουσφέτι) = μεταχείριση του ψηφοφόρου σαν «πελάτη» του πολιτικού. Πολλοί πολιτικοί «εξαγόραζαν» τις ψήφους

ΣΤ) Αντιπαραγωγική - παρασιτική νοοτροπία (απόκτηση εισοδήματος & εύκολου κέρδους χωρίς προσφορά ανάλογης εργασίας)

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

1. Παρα-οικονομία = Εισόδημα που προέρχεται από αδήλωτη (αφανή –παράνομη – μη φορολογούμενη) εργασία. Συνεπάγεται απώλειες φορολογικών εσόδων για το κράτος, αδικία για τους φορολογικά συνεπείς πολίτες

2. Υποβάθμιση της πολιτικής εξουσίας σε σχέση με την οικονομική εξουσία (πολυεθνικές επιχειρήσεις, τράπεζες)

3. Προβληματική λειτουργία θεσμών. Π.χ. τυπολατρεία- νομολατρεία -πολυνομία : εμμονή στον τύπο στα επουσιώδη και όχι στην ουσία και τα σημαντικά

4. Έλλειψη μακροχρόνιου προγραμματισμού/ σχεδιασμού για την εκπαίδευση την οικονομία ...

Ακύρωση πολλών έργων/ αποφάσεων των προηγούμενων πολιτικών